

SLIKARSTVO SUNČANICE TUK

1971. - 2001.

UVOD

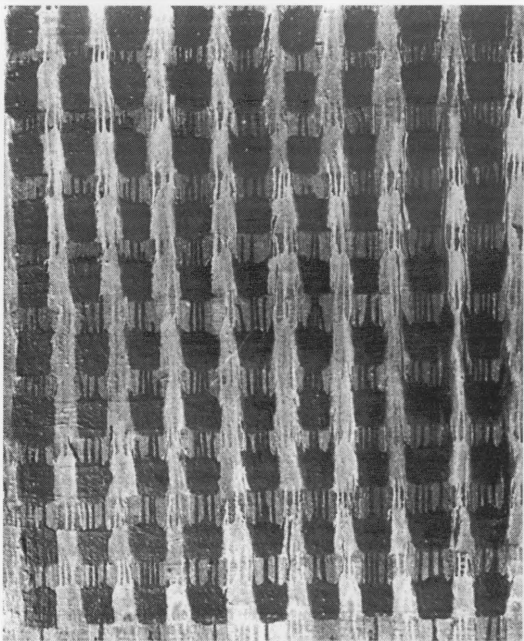
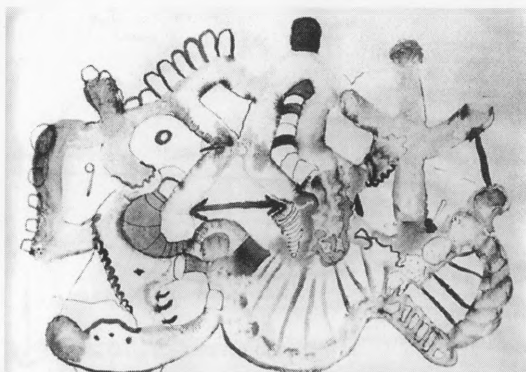
Sunčanica Tuk pripada onom malobrojno djelu suvremene hrvatske umjetničke scene koja se priklonila bespredmetnom slikarstvu, promišljajući na tankoj liniji koja odvaja konceptualno od minimalnog, a minimalno od procesualnog slikarstva. Prisutna polivalentnost, svojevrsna podvojena bipolarnost, posjeduje vrijednosti kovalentnih veza: jednostrukih, dvostrukih ili trostrukih sveza između hladne čistoće minimalizma, naglašene emocionalnosti i konceptualizma, te vidljive nesavršenosti procesualnog slikarstva. Naglašena dvojnost: od geometrizma i intimizma do ekspresije i monumentalizma ubraja Sunčanicu Tuk u tokove postmodernog promišljanja na način općepriputan u zadnjoj četvrtini 20. stoljeća.

Tridesetogodišnje djelovanje Sunčanice Tuk može se sagledati u širokom rasponu od krajnje stilizacije figurativnih motiva, stilizacije i apstrahiranja pejzaža do čiste, primarne apstrakcije ostavljene na razini elementarnog promišljanja koja su krajnje hermetična i suptilna, a posljedica su potrebe čovjeka (tragača) za iznalaženjem smisla, što je, prema mišljenju autorice osnovna svrha umjetnosti. Krajnji cilj umjetničkog nastojanja bilo je transponiranje stvarnosti na jednu suptilniju razinu, pri čemu je priroda (brežuljkasti i valoviti pejzaž bilogorskih padina ili pak urbana koprivnička panorama viđena s prozora stana) kao glavni poticaj bila sublimirana u primarnu, povremeno čak i teško prepoznatljivu materiju, pri osmišljavanju koje je faktografska činjenica kao takva u potpunosti ukinuta. Upravo iz navedenog razloga (osobnog traženja i česte promjene stila i načina) bila je "optužena" za *nomadizam* u smislu talijanskog teoretičara suvremene umjetnosti Ahile Bonita Olive. Teorijske i psihološke postavke koje je Sunčanica Tuk kao konstantu uspješno nastojala razrađivati tijekom puna tri desetljeća djelovanja, razvile su se do te mjere da se jednostavnost njene umjetnosti uskladila i poistovjetila sa stilom i načinom života: jednostavnim i asketskim.

Složenost i sistematičnost elementarnog slikarstva Sunčanice Tuk nakon detaljnijeg analitičkog sagledavanja otkriva nekoliko vrijednosnih i morfoloških slojeva, otkrivajući prisustvo dviju razina svijesti. Ova dvojakost koncepcije tvori se međusobnim prožimanjem koncepta postojanosti i koncepta podvojenosti. Prvi je matematički svijet vodoravnih i okomitih elemenata koji pravilnim ponavljanjem tvore gradivnu metodologiju: arhitektonski, geometrijski princip. Njemu je svjesno suprotstavljen svijet svjetlosnih i kolorističkih pomaka koje oblikuje osjetljivost poteza, drhtaj ruke koja ostvaruje tankočutni ritam profinjene (ženske) ekspresije isprepletene s lirskim. Slikarstvo Sunčanice Tuk moguće je pojasniti terminom "*slikarstva kao spoznajnog procesa*" (Conrad Fiedler) koji svoju osnovu nalazi u traganju za ravnotežom, zapravo, u stvaranju ravnoteže između racionalnog i ekspresivnog: između stroge geometrijske stilizacije i rukopisa koji odaje stanje duha. Sustavnim preplitanjem intelektualnog i emocionalnog autorica je uspješno ostvarila životnost koja sublimira osnovno: **razum i osjećaje.**

RAZDOBLJE PRIJE AKADEMIJE, AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI (1967. - 1971.) I PRVO REČKO RAZDOBLJE (SEDAMDESETE)

Sunčanica Tuk rođena je igrom slučaja u Sarajevu, 31. ožujka 1944. godine, gdje se otac dr. Emil Tuk našao po službenoj dužnosti na mjestu šefa sarajevskog župskog redarstva. Slijed povijesnih zbivanja i obiteljska

Tabla 1.
Sunčanica Tuk, sedamdesete

- 1. Bez naslova 7 (1971.) tuš na papiru*
- 2. Bez naslova (1971.) akvarel na papiru*
- 3. Kompozicija I (1972.) ulje na platnu*
- 4. Pejzaž Vinice (1973.) olovka i akvarel na papiru*
- 5. Sumrak XI (1980.) akvarel na papiru*
- 6. Jutro I (1980.) olovka i akvarel na papiru*

tragedija 1948. godine, neimaština, nemilost i životne nedaće, bili su razlozi zbog kojih je kao djevojčica neprekidno mjenjala mjesto boravka i školovanja, što je kasnije uveliko utjecalo na oblikovanje životnog stava i filozofije, umjetničku osobnost u koju je "ugrađeno puno znanja, opažanja, promišljanja, iskrenosti, emocija, no upućeno samo onima što prepoznaju i znaju jezik likovnog istraživača života" (S. Tuk, 1992.).

Godine 1963. završila je petogodišnju učiteljsku školu u Križevcima (križevačku preparandiju) nakon čega je između 1965. i 1967. godine studirala likovni odgoj na Višoj pedagoškoj akademiji u Čakovcu (klasa Josipe Vojtjehovski, Priske Kulčar). U vrijeme školovanja radi kao učiteljica na selu: prvo u Gornjem Tkalcu kod Križevaca, a potom tri godine u Reki kod Koprivnice. Istovremeno kako izvanredno završava Pedagošku akademiju u Čakovcu (diplomirala je 1968. godine) 1967. je napustila učiteljsko zvanje i upisala slikarstvo na Akademiji likovnih umjetnosti u Zagrebu u klasi profesora Ljube Ivančića. Studirala je kod profesora Omera Mujadžića, Krste Hegedušića, Ferdinanda Kulmera i Matka Peića, a diplomirala je 1971. godine u klasi profesora Šime Perića.

Pitanje stručne valorizacije, stilske analize i smještaja Sunčanice Tuk u kontekst hrvatske povijesti umjetnosti, kada se radi o slikarskim počecima i **prvom rečkom razdoblju** posebno je pitanje, a prije svega nezavidan posao, jer je dokumentacija uglavnom štura i nedostatna, radovi uglavnom nisu nikada izlagani javnosti, pa tako ni stručno valorizirani u kontekstu vremena u kojem su nastali (djelomično su ih vidjeli samo probrani i rijetki poznavatelji djela S. Tuk), a umjetnica je u naletima samokritike, nedoumice ili očaja dio radova uništila, "iskoristila" za kasnije radove ili poklonila. Sunčanica Tuk već 1971. godine radi u duhu analitičkog i primarnog slikarstva, a nagovještava i podvojenost (dualizam) koja je važna konstanta njezinog cjelokupnog djela. Radi se, zapravo, o radovima s kraja šezdesetih i prvih godina sedamdesetih, koji, osim svojom brojnošću i količinom, pažnju zaokupljaju načinom rada i problematikom kojom se bave, koja se, usprkos svojoj samozatajnosti i ženskom aspektu "nosi" sa suvremenim stremljenjima lirske apstrakcije u Hrvatskoj, koja se početkom sedamdesetih nalazila na razini neobuzdanog slikarskog aktivizma, naglašene ekspresije i automatizma. Već u tom trenutku umjetničkog razvoja Tukova na pojedinim crtežima tušem i akvarelima lirsku apstrakciju spaja s atmosferom puritanske askeze koju su u istom razdoblju uspostavile minimalistička i konceptualna umjetnost. Autorica se ne priklanja ni jednoj ni drugoj strani, već polazi od osobnih afiniteta, zahvaljujući kojima iz različitih iskustava odabire ono što odgovara njezinom vlastitom promišljanju slike. Već tada nastaje jedinstveni spoj gestualnog i ekspresivnog (mekog, drhtavog i ženskog) sa discipliniranim i analitičkim građenjem slike, što od samog početka njezina djelovanja onemogućuje i otežava precizno određivanje i svrstavanje. U slučaju najranijih radova Sunčanice Tuk definitivno se radi o razdoblju i djelu rada koji u povijesti suvremene likovne umjetnosti nije dovoljno poznat i priznat, što potvrđuje i krajnje štura (zapravo nedostatna) dokumentacija o prvoj samostalnoj izložbi koja je održana tijekom svibnja 1972. godine.

Rani radovi Sunčanice Tuk, prije svega **ciklus crteža** tušem nastao između 1971. i 1972. godine, osnovno su polazište za razumijevanje cjelokupnog tridesetogodišnjeg rada ove umjetnice. Autorica je izradila seriju laviranih crteža ("*po principu crtanja mokro na mokro ili od mokrog prema suhom*") u kojima je kompozicije riješavala krajnje sažetim, uglavnom apstraktnim i apstrahiranim elementima, koji u svojoj osnovnoj ideji sadrže elemente umjetničkog koncepta. Ovaj ciklus, veći dio kojeg nikada nije predstavljen javnosti neophodno je spomenuti, prije svega i zbog toga što se radi o pionirskim ostvarenjima koja pripadaju među najbolja ostvarenja hrvatskog elementarnog slikarstva, što je, između ostalog, kao i u podrobniju analizu i valorizaciju cjelokupne rane faze Sunčanice Tuk tek potrebno istražiti i opisati u nekom opširnijem radu.

Upravo u tim ranim slikarskim radovima nastalim 1971./72. godine, Sunčanica Tuk je nastojala preispitivati i dosegnuti suštinu umjetnosti, koristeći se primarnom gestom i elementarnim potezom, spajajući analitički duh i primarnu ekspresiju u neraskidivu likovnu kvalitetu. Već sedamdesetih godina razradila je sistem kontroliranog automatizma u kojem je nizala poteze, uz prisutnost "izvjesnog opsesivnog moranja" (S. Tuk). Upravo ovo ritmičko nizanje, ponavljanje i adiranje tokom različitih faza slikanja, bilo je i ostalo nepromjenjiva veličina, konstanta koja se tijekom tri desetljeća pročistila do razine "unutarnje forme" u smislu Heinricha Wolflina.

Upravo je početkom sedamdesetih započeta serija "**Kaligrafija**", ispisanih "unutarnjih rukopisa" kojima se autorica upravo nagonski povremeno vraća već puna tri desetljeća. Kaligrafski rukopisi Sunčanice Tuk zapravo su automatsko pisanje u nizovima, ritmičko "šaranje" koje je nastalo kao posljedica potpunog stvaralačkog oslobađanja u kojem je likovni izražaj uspješno vraćen na razinu arhaičkog mišljenja. U potpunosti oslobode-

na naučene misaone slike Sunčanica Tuk oslobađa elementarni crtež, skicu neponovljivih unutarnjih ritmova pohranjenih u podsvesno "sjećanje", na najraniju stvaralačku fazu u kojoj su emocionalni intenzitet i motorička vještina svedeni na razinu ničim sputanog dječjeg svijeta likovnog izražavanja.

Nastojanjem Muzeja grada Koprivnice da koprivničkoj publici predstavi postignuća suvremenih likovnih umjetnika porijeklom s prostora koprivničke Podravine, 17. - 28. svibnja. 1972. održana je *prva samostalna izložba Sunčanice Tuk (Grgić)*. U skromnom katalogu, autor kojeg je akademski kipar Josip Fluksi (tada mladi kustos koprivničkog muzeja) navodi kako je izloženo pedeset sedam radova nastalih tijekom 1971. - 1972. godine, po završetku Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Od toga je bilo izloženo šest ulja na platnu, trideset četiri crteža, trinaest akvarela, četiri gvaša i jedan pastel. Nažalost, kataloški podaci su nepotpuni i nedostatni za rekonstruiranje ove izložbe. U predgovoru su navedeni osnovni bibliografski podaci o autorici, a o izložbi je u "Vjesniku" objavljen kraći osvrt kojeg je potpisao koprivnički novinar Jovo Rojčević, koji se nije upuštao u detaljniju stručnu analizu i kritiku izloženih radova, već samo faktografski navodi kako je *"to peta u nizu prvih javnih nastupa tek završenih akademskih slikara koje je u okviru svoje izlagačke djelatnosti priredio Gradski muzej u Koprivnici"*.

Tek punih deset godina kasnije, o crtežima nastalim neposredno poslije Akademije, po prvi puta je ozbiljnije progovorio povjesničar umjetnosti M. Špoljar, koji ih je поблиže odredio *"... kao seizmogramе koji oblikom spontanog rukopisa neposredno prenose impulse srca i uma. Apstraktni crtež blizak nadrealističkom automatizmu smjenjuje se s "kontroliranim" crtežima u kojima je dominantan red i ravnoteža ideogramskih znakova. Očigledno je u pitanju uspostavljanje likovnog sistema i nesistema kao direktnog izraza trenutačnog stanja duha. Ovakav se polaritet može, zapravo kao odnos između emocionalne napetosti i intelektualnog zaključivanja pratiti u svim fazama njezina rada."* Ova konstatacija u kojoj Špoljar prepoznaje *"formalnu dilemu"* umjetnice primjenjiva je na radovima iz svih kasnijih faza Sunčanice Tuk, što će biti vidljivo već na radovima nastalim u narednom desetljeću, u kojem je uspostavljen svojevrсни kontinuitet djelovanja, koji je tijekom sedamdesetih bio *"isprekidan"* likovnim prosvjećivanjem i pedagoškim djelovanjem. Od sredine sedamdesetih Sunčanica Tuk djeluje kao istaknuti likovni pedagog u Koprivnici, radi kao profesorica likovne kulture i umjetnosti u koprivničkoj Gimnaziji. Uz pedagošku djelatnost slika, razvija crtež i akvarel, ispituje fature novih materijala (čipke i tkanine učvršćene gipsom) i svoj osobni odnos prema njima, upušta se u *"radosnu avanturu otkrivanja"* (Špoljar, 1982.) u kontekstu koje je zbog široke promjenjivosti stanja duha krivo *"optužena"* za *"nomadski odnos autorskog subjekta prema objektu svoje pažnje"* (Špoljar, 1982.), što će kasnije, neopravdano i bez detaljnog preispitivanja činjenica, ponavljati gotovo svi likovni kritičari, iako se, zapravo, radilo o preispitivanju različitih mogućnosti na razini formalnog, odnosno analize forme i njezine ponovne sinteze.

Tijekom sedamdesetih godina, osim izlaganja na 5. salonu mladih u Umjetničkom paviljonu u Zagrebu, za Sunčanicu Tuk zacijelo je od izuzetne važnosti i sudjelovanje na BAJ-u (Biennalu akvarela Jugoslavije) u Karlovcu 1979. godine, kojim se odredila kao vrsna poznavateljica tehnike akvarela, kojeg je na velikom formatu, u kontekstu primarnog slikarstva, spajanjem discipline rastera i nekontroliranog razlijevanja razvila do zavidne razine. Kada je 1979. godine Sunčanica Tuk u potpunosti odustala od pedagoškog djelovanja i postigla status slobodne umjetnice, počelo je novo razdoblje u kojem se autorica u potpunosti posvetila slikarstvu, što je rezultiralo stanovitom zrelošću i sigurnošću novonastalih radova. Godinu 1979. možemo smatrati godinom prekretnice, kojom je Sunčanica Tuk započela novo desetljeće svog rada preciznije, **drugo, koprivničko razdoblje**, koje se vremenski poklapa (doduše, nešto ranije) sa osmim desetljećem 20. stoljeća.

Svojevrsni umjetnički zamah i slobodu, moguće je, između ostalog, prepoznati u *ciklusu "Noćnih pejzaža"* koje je povjesničar umjetnosti Marijan Špoljar izdvojio za izložbu *"Podravsko suvremeno slikarstvo (6 autora)"* u Galeriji umjetnosti u Vinkovcima, održanoj od 4. - 25. rujna 1980. godine. Špoljar u ovom ciklusu akvarela velikog formata (620 x 620 mm) navodi kako su *"Noćni pejzaži Sunčanice Tuk više plod imaginacije nego realni prostorni fragmenti. Budući da je priroda tek predtekst i jača ili slabija podloga za alegoriju, očito je da ovi akvareli više teže postignuću vizuelnih senzacija i slobodnom razlaganju boje nego opisu. (...) Stoga se može reći da su ti akvareli negdje na granici dovršenosti i konceptualne otvorenosti, omeđujući područje između narativnosti realizma i asocijativnosti apstrakcije."*

OSAMDESETE - KOPRIVNIČKO RAZDOBLJE

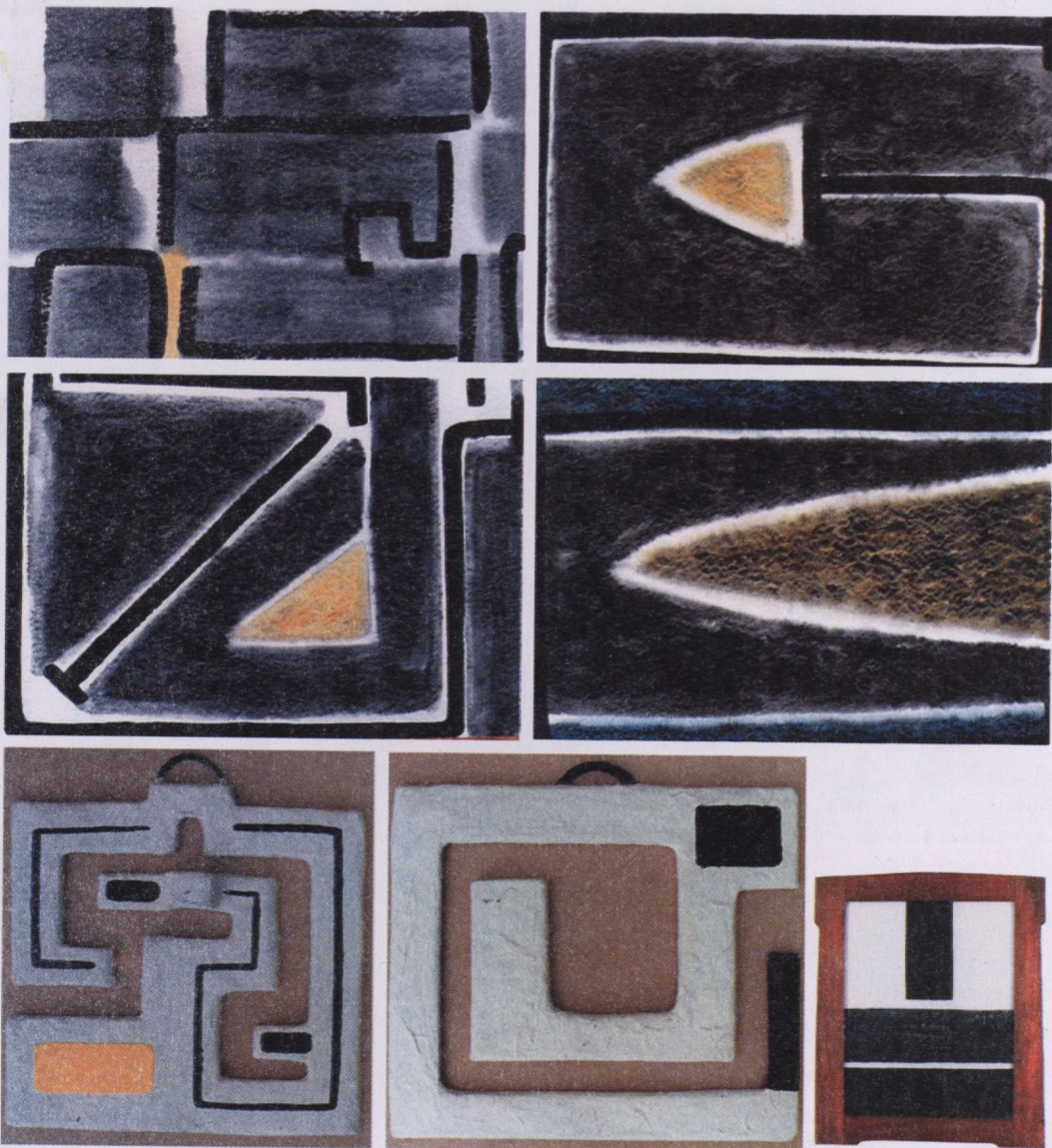
Bilo je potrebno punih deset godina svojevrsnog traženja i propitivanja u tišini ateljea, uz tek poneki iskorak u okviru skupnih izložbi (1972. i 1974. Zagreb, 1979. Karlovac, 1980. Zagreb i Vinkovci, 1981. Osijek, Zagreb, Čakovec i Koprivnica) da bi se Sunčanica Tuk ponovno predstavila javnosti. *Drugom samostalnom izložbom slika i crteža nastalih 1971. - 1982.*, održanoj u Galeriji Koprivnica od 1. do 18. lipnja 1982. godine, autorica je predstavila 65 radova, među kojima je, osim dvadesetak radova nastalih neposredno nakon Akademije, uglavnom predstavila crteže tušem i akvarele, te ulja na platnu, od kojih je svakako potrebno navesti neke značajnije cikluse, u kojima se pejzaž kao konstanta - "**Pejzaž Vinice**" (1973.), "**Između Bilogore i Kalnika**" (1973.), "**Jutro**" (1980.), "**More**" (1980.), "**Poslije kiše**" (1981.), "**Ljetni dan u Koprivnici**" (1982.), "**Zimski dan u Koprivnici**" (1982.) - ponavljaju naslovi kao što su "**Kompozicije**" (1971. - 1972.), ciklus akvarela i platna "**Sumrak**" (1980. - 1982.), te "**Slike**" (1981.) koje već samim svojim nazivima anticipiraju naredno desetljeće, u kojem uglavnom prevladavaju slike "Bez naziva", pri čemu je zanimanje za doživljenim iskustvom apstrahiranog pejzaža zamjenila potreba za jasnim određenjem spram formalnog: "*Kao formalna dilema ona je sadržana i na svakoj pojedinačnoj slici: čak i tamo gdje je postignuta disciplina u rasteru slike slikarica pušta svježju boju da se nekontrolirano razlijeva, pa je čvrsta i pravilna kompozicija, zapravo, sastavljena od segmenata na kojima je slučaj i spontanitet imao bitnu ulogu. Tako se na kompozicijama istoimenog naziva javlja strogi raster horizontalno - vertikalnih polja sastavljen od "štapičastih" struktura koje se svojom tonacijom, mekoćom i tečnošću suprotstavljaju osnovnoj strogosti cjeline. Te su slike i najbolji primjeri za objašnjenje cjelokupnog njezina rada: iako se na prvi pogled čine vrlo određenim analitičkim konstrukcijama u kojima je izbjegnuto iluzionistički i metaforički karakter, nego što je u dosluhu s primarnim slikarstvom, recimo, analizom će se pokazati da su one i te kako referencijalne, da nose doživljajno iskustvo i da u osnovi predstavljaju apstrahirani pejzaž*" (Špoljar, 1982.).

Naredna samostalna izložba održana krajem rujna i početkom listopada 1983. godine u Gradskom muzeju Bjelovar, nastavak je osobnog preispitivanja formalne dimenzije na temu pejzaža, dakako apstraktnog, koji je "*prvenstveno individualno transponiranje doživljajnog iskustva*" (Špoljar, 1983.). Između 1980. i 1983. godine umnožili su se stari ciklusi akvarela i ulja: "**Jutra**" (1980. - 1983.), "**Sumraci**" (1980. - 1983.), "**Jutra u Koprivnici**" (1982.), "**Cvjetna livada**" (1983.), a započeti su i neki novi "**Slutnja o rajju**" (1983.) u kojima je naznačen neznatni odmak pri odabiru teme (od prirode prema inspiraciji duhovnim). Registar boja sve je više reduciran što je vidljivo na posljednjim slikama nastalim tijekom 1983., u kojima su jasno vidljive promjene na razini ikonografskog označavanja. Princip adiranja istovjetnih štapičastih motiva postao je pročišćen, prepoznatljiv gradivni element upravo tokom osamdesetih godina. Sistem nizanja uvijek se odvija u rasponu od samodiscipliniranog, strogog, urednog, geometrijski pravilnog, do mekanog, ležernog, nemarnog, gotovo skicoznog načina u kojem na površinu izbija ekspresivni naboj poteza. Ekspresionizam tog naboja je mekan, puten, ženstven, to je ekspresionizam ispunjen drhtajima ruke, okljevanjem, ekspresionizam u kojem nema velikih zamaha i nekontrolirane geste.

Godine 1984. slijede samostalne izložbe u Varaždinu (Galerija slika) i Zagrebu (Studio galerije "Karas"). Povodom zagrebačke izložbe povjesničar umjetnosti Ive Šimat Banov piše sjajnu kritiku u kojoj naglašava bitno, navodeći da "*Te "kaleidoskopske krhotine" (B. Jelušić) koje ponekad relativiziraju i sam okvir slike, potiču spoznaje o nekoliko vrijednosno - morfoloških dimenzija slikarstva Sunčanice Tuk: arhitektonskoj, svjetlosnoj i kolorističkoj. Tako se raspoznaje i struktura i polje kolorističke samovolje i kolorističke gustoće unutar kostura kompozicije, pri čemu je rastakanje i pretapanje kolorističkih nijansi u domeni lirske osjetljivosti. Istodobno, ta svojstva bude relacije spram analitičke ili primarne, ali i spram poetske i muzikalne poetike.*

Prosijavanje boje unutar mreže struktura, koloristička samosvijest, slučajnost ikoničkog, ravnoteža strukturalnog i koloristički nediscipliniranog, metamorfoza svjetlosti i čuvstvenog kolora naglašava u ovom djelu arhitektonsku i muzikalnu dimenziju, pri čemu je neosporivo naglasak na ovom posljednjem."

Samostalnom izložbom u Karlovcu (Zorin dom) održanom od 10. do 19. veljače 1986. Sunčanica Tuk je samo potvrdila kako se oko 1985. godine konačno oslobodila "okova" imenovanja slika. Istom je potvrdila vlastiti vitalizam u svladavanju pomaka i preispitivanju formalnog u kontekstu kreativnog procesa. Dvadeset i tri slike "**Bez naziva**" (1985. - 1986.) nastale su kao posljedica autorskog eksperimenta s tkaninom različite strukture i

Tabla 2.
Sunčanića Tuk, osamdesete

1. *Bez naziva (1987.) akvarel na papiru*
2. *Bez naziva (1987.) akvarel na papiru*
3. *Bez naziva (1989.) akvarel na papiru*
4. *Bez naziva (1989.) akvarel na papiru*
5. *Objekt (Iz ciklusa "Kako zbniti Knjifera? 1987./88.") kombinirana tehnika*
6. *Objekt (Iz ciklusa "Kako zbniti Knjifera? 1987./88.") kombinirana tehnika*
7. *Bez naziva (1988.) tempera na kartonu*

kombinirane tehnike u kojoj se uz slikarsko platno javlja perforirana tkanina, čipka, špaga, novine, polikolori i ljepila. Pritom je pročišćen proces rada u kojem je "niz istorodnih vertikalnih poteza kistom pri čemu te kromatske jedinice i znakovi u strogom horizontalnom adiranju zauzimaju cijelu površinu platna ili su reducirani na konglomerat "slučajnih" znakova. U potonjim radovima u preliminarnoj fazi platno se slaže "u harmoniku" i preparira ljepilom te se preko toga nanosi jasan trag boje. Kada se platno ponovno raširi i ukruti nastaje gotovo reljefna struktura sa nepravilnim nanosima i mrljama crne boje na bijeloj pozadini. Takve slobodne konfiguracije i vrlo asocijalne tamne površine zapravo su polarizacija ravnomjernoj i šematskoj metodi nanošenja vertikalnih poteza lazurne boje." (Špoljar, 1986.) Isti ciklus radova je izložila tijekom kolovoza 1986. godine u Galeriji Koprivnica, prigodom čega Špoljar navodi kako se radi o "prihvatanju slikarskog čina kao dnevnog bioritma" u kojem radovi "postupno disciplinirajući izraz, svode formu na primarnu razinu i elementarni iskaz" čime je autorica dodatno pojačavala emotivnu kvalitetu djela.

Osmo desetljeće Sunčanica Tuk završila je samostalnim izložbama u Zagrebu (Salon galerije "Karas", 19. siječnja - 5. veljače 1989.) i Koprivnici (Galerija Koprivnica, 14. - 30. travnja 1989.). Autor predgovora Ive Šimat Banov navodi kako je "njezino djelo i u vertikalni i horizontalni u dubini i kronologiji zapravo plod estetske kulture koja je, rekao bih, autobiografska.", "vid plemenite utopije" u kojoj "emocija želi dosegnuti pravilo, a pravilo priziva emociju." Pritom s pravom, naglasak stavlja na seriju objekata u oblikovanju kojih je autorica odustala od perfekcionizma geometrijskog znaka, pri čemu interni (do sada neobjavljeni) naziv "**Kako zbuniti Knifera?**" dovoljno govori o (samo)ironičnosti i pomanjkanju ozbiljnosti apsoluta. Meandar Sunčanice Tuk poziva se na "karizmatsku ličnost Julija Knifera" (I. Š. Banov, 1989.), međutim, svaka sličnost je isključena, jer je njezin meandar "nakinduren, iscrtan, s umetnutim pravcima, bojom (crna, zelena, crvena, plava), koji zapravo otkrivaju stranputicu izdignutom ironijom vektora - stranputicu slijepe ulice. Upravo ta samoironija znaka rekreira unutar njega imaginativni momenat i pridaje mu onu mekoću privremenosti: trenutnu konzekvencu vektora okrenutog u se, koji se "našao u čudu" i koji se otrijeznio u podsmjehu, a ne u dramatičnosti koja bi imala sudbonosne kontacije kakve zahtijeva svaki apsolut." (I. Š. Banov, 1989.)

U razgovoru povodom zagrebačke izložbe, Sunčanica Tuk samo je potvrdila kako je "čovjek kontrasta i izvjesne duševne tenzije" zbog koje joj se "logično nametnulo spajanje dviju kontrastnih okosnica: s jedne strane geometrije, a s druge prilično nemirne fature, dviju kontradiktornih komponenti koje stavljam u suodnos. (...) Geometrija je tu samo jedan pol dvojstva koji pomaže izraziti puninu onog u čijoj suštini leži složenija narav. Unutar toga možemo tražiti razloge za prilično ležernu izvedbu i spriječavanje da geometrija ne caruje u svojoj matematičkoj preciznosti. Svjesno koristim "primitivnu" izradu kako bi izbjegla puki tehnicizam i virtuoizitet, a zadržala draž arhaizma." (S. Tuk, 1989.) Upravo nastajanje prvih objekata krajem osamdesetih, uglavnom izloženih u Zagrebu i Koprivnici, naglašena je ideja "podvojenosti", koja će tek kasnije tijekom devedesetih dozrijeti u nastojanju da ih prilikom izlaganja postavlja u nizove i međusobno sučeljava.

DEVEDESETE - DRUGO REČKO RAZDOBLJE, REČKI ATELJE

Početak devedesetih u problematskoj izložbi "Trag i znak" održanoj u Galeriji "Karas" u Zagrebu (4. - 24. veljače 1991.) autor izložbe naglašava kao "Sunčanica Tuk pokazuje poseban odnos prema površinskom sloju svog rada, prema epidermi djela. Upravo u pulsiranju te vanjske opne naslućuje se složeni "sadržaj" njezinih slika i objekata..." (Špoljar, 1991.).

Sunčanica Tuk je u devedesetim godinama, prije svega izložbama u Čakovcu (Muzej Međimurja, 1993.), Velikoj Gorici (Galerija Galženica, 1994.) i Zagrebu (Galerija proširenih Medija 1995.) definitivno zacrtala smjerove svog djelovanja. Još uvijek polazeći od vrijednosti koje se temelje na primarnoj ideji i reduciranosti izraza, monotoniju ponavljanja definitivno je okrenula u svoju korist, pri čemu iznova sučeljava reduciranu geometrijsku sliku i vibrantnu strukturu materijala. Princip međusobnog suprotstavljanja i sučeljavanja radova postepeno razvija i nastavlja, što je do izražaja došlo na samostalnoj izložbi u Galeriji Koprivnica (20. rujna - 1. studenog 1996.) gdje je suprotstavljanje dviju masa (slika, objekata) razvijeno do razrađenog sistema u kojem mase stavljene u međusobni suodnos nameću promišljanje i razrađivanje odnosa između punog i praznog kao dviju jednakovrijednih kategorija. Kao posljedica promišljanja u kojem prazno ima vrijednost punog, tokom devedesetih godina nastala je serija objekata kod kojih se crne površine različitog intenziteta

razdvajaju i međusobno suprotstavljaju unaprijed zadanim kodiranim pomacima. Misaoni sklop ovog sučeljanja dolazi do izražaja u malim skicama u kojima je kroz sublimirani likovni govor vidljiv način na koji je ideja nastala. Ovo suprotstavljanje dviju masa u svojoj osnovi sadrži dijalektiku u kojoj je prema mišljenju umjetnice sadržana drama umjetnosti, dijalektička suprotnost vitalizma i nihilizma, ali i crnog i bijelog, kojima su u ime hotimične nesavršenosti ugrađeni svi prelazi sivog odnosno "ispranog crnog" (N. Beroš, 1994.). Drugi vid niza je nizanje objekata i ritmički oslikanih ploha koje svojom veličinom i mjerom, te mogućnošću slobodnog kombiniranja, umnažanja i mijenjanja sadrže kvalitetu promijenjivosti koncepcije. Galerija Koprivnica je predstavila tridesetak radova u međusobnom kontrapunktu, u kojem je koncepcija prostora i njegovo povezivanje na trenutak postalo jednakovrijedno svakom pojedinačnom djelu. Međusobnim suprotstavljanjem slika velikih dimenzija, objekata u međusobnim suodnosima i sasvim malih skica, gotovo minijatura (koje su rijetko ili nikada izlagane) pružena je proširena informacija o djelu umjetnice koja je u svom radu usredotočena na formu u njezinoj najelementarnijoj pojavnosti.

Riječka (Galerija Filodrammatica, 1997.) i zagrebačka (Galerija Gradska, 2000.) izložba, nastavile su razvijati problem prostora i impostacije, u kojem pojedina djela posjeduju kvalitetu note, a njihov međusobni suodnos elemente glazbe. Ovisno o elementima i njihovom međusobnom odnosu nastaje kompozicija prostora, ali i kontrapunkt u suodnosu djelova prema cjelini sveukupnog prostora. Izložbeni prostori krajem devedesetih određeni su strogo profiliranim, prilično ortodoksnim izložbenim postavima u smislu kompozicije, strogosti odabira i hermetičnosti izraza. Elementarnost Sunčanice Tuk sama je sebi svrhom, autorici je cilj baviti se formom samom, izbjegavajući bilo kakve konotacije. Naglasak stavljen na primarnost, minimalni izraz i askezu, odricanje od raskoši konstante su, koje traju puna tri desetljeća, no čiji izvori još ni izdaleka nisu iscrpljeni. Svakim narednim ciklusom Sunčanica Tuk nam dokazuje kako askeza i primarnost imaju nebrojeno mnogo lica, pomaka i nijansi, što ćemo tek imati prilike upoznati s novim radovima 21. stoljeća.

KRONOTAKSA IZLOŽBENE AKTIVNOSTI 1971. - 2001.

SAMOSTALNE IZLOŽBE

- 1972. Koprivnica, Muzej grada Koprivnice, 17. - 28. svibnja
- 1982. Varaždin, Predvorje Gradske knjižnice,
- 1982. Koprivnica, Galerija Koprivnica, "Slike, crteži 1971. 1981.", 1. - 18. listopada
- 1983. Bjelovar, Muzej grada Bjelovara, 22. rujna - 6. listopada
- 1984. Varaždin, Galerija slika, 15. - 26. veljače
- 1984. Zagreb, Studio galerije Karas, 27. rujna - 6. listopada
- 1986. Karlovac, Zorin dom, 10. - 19. veljače
- 1986. Koprivnica, Galerija Koprivnica, Ljeto '86, 15. - 25. kolovoza
- 1989. Zagreb, Salon galerije "Karas", 19. siječnja - 5. veljače
- 1989. Koprivnica, Galerija Koprivnica, 14. - 30. travnja
- 1993. Čakovec, Muzej Međimurje "Objekti i slike", 21. rujna - 10. listopada
- 1994. Velika Gorica, Galerija Galženica, 8. studenoga - 2. prosinca
- 1995. Zagreb, Galerija proširenih medija, 6. - 30. srpnja
- 1996. Koprivnica, Galerija Koprivnica, 20. rujna - 1. studenoga
- 1997. Rijeka, Galerija Filodrammatica, 2. - 18. rujna
- 2000. Zagreb, Galerija Gradska, 16. svibnja - 17. lipnja

SKUPNE IZLOŽBE

- 1972. Zagreb, Umjetnički paviljon, 5. salon mladih
Zagreb, Umjetnički paviljon, Izložba skica
- 1974. Zagreb, Salon HDLU, Osmomartovska izložba
- 1979. Karlovac, Galerija Karas, BAJ
- 1980. Zagreb, Galerija "Karas", 8. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
Vinkovci, Galerija umjetnosti Vinkovci (Podravsko suvremeno slikarstvo)
- 1981. Osijek, Galerija likovnih umjetnosti, Izložba likovnih umjetnika SZ Hrvatske
Zagreb, Galerija "Karas", 9. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
Čakovec, Izložbeni salon Muzeja Međimurje - Stari grad Čakovec, HDLU Varaždin
Varaždin, Galerija slika, HDLU Varaždin
Koprivnica, Galerija Koprivnica (Podravci '81)
- 1982. Zagreb, Galerija "Karas", 10. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti

1983. Zagreb, Galerija "Karas", 11. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
Koprivnica, Izložbeni prostor "Podravke" (Podravski likovni stvaraoci djeci svijeta)
Zagreb, Galerija "Karas", HDLU sjeverozapadne Hrvatske
1984. Varaždin, Galerija slika, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Čakovec, Muzej Medimurja, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Zalaegerszeg, Muzički i izložbeni centar, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Paris, Centre International d'Art Contemporain, Le Salon des Nations
Zagreb, Galerija "Karas", 12. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
Varaždin, Galerija slika, Izložba poklonjenih radova bolnici "Banjski Dvori"
1985. Nova Gradiška, Galerija Kerdić, Likovna kolonija Strmac 85
Karlovac, Galerija Karas, IV. BAJ
Križevci, Gradski muzej Križevci - Likovna galerija (Križevački preparandisti)
Bjelovar, Gradski muzej Bjelovar, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Križevci, Gradski muzej, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Koprivnica, Galerija Koprivnica, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
1986. Varaždin, Galerija slika, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Čakovec, Muzej Medimurja, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Zagreb, Galerija "Karas", 14. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
1987. Karlovac, Galerija Karas, V. BAJ
Koprivnica, Galerija Koprivnica, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Zagreb, Umjetnički paviljon, 22. zagrebački salon
1988. Zagreb, Galerija "Karas", 16. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
Varaždin, Galerija slika, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
1989. Beograd, Dom sindikata Jugoslavije (Petao na trgu)
Karlovac, Galerija "Karas", VI. BAJ
Split, Umjetnički salon, 17. postav recentne hrvatske likovne umjetnosti
Čakovec, Muzej Medimurja, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Bjelovar, Gradski muzej, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Koprivnica, Galerija Koprivnica, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Križevci, Gradski muzej, HDLU sjeverozapadne Hrvatske
Varaždin, Gradski muzej, Izložba donacije suvremenih umjetnika Hrvatske
Zagreb, Galerija "Ulrich", Prodajna izložba LIKUM-a
Zagreb, Galerija "Karas", Intermezzo
1990. Karlovac, Galerija ZILIK
Varaždin, Gradski muzej, Izložba slikara i kipara Hrvatskog zagorja i Medimurja
Ljubljana, Mestna galerija, VI. BAJ
Zagreb, 25. zagrebački salon
Poreč, Istarska sabornica, XXX. annale (Novi eklektizam)
Karlovac, Galerija ZILIK, Novogodišnja izložba
Zagreb, Galerija "Karas", Novogodišnja izložba
1991. Zagreb, Galerija "Karas" (Trag i znak)
Varaždin, Gradski muzej (Trag i znak)
Koprivnica, Galerija Koprivnica (Trag i znak)
Karlovac, Galerija "Karas", BAJ - Tragovi
Varaždin, Galerija Kovačić - Macolić (Iz zbirke Varaždinske banke)
Zagreb, recentna izložba HDLU
Koprivnica, Žuti dućan (Pred zidom)
Koprivnica, Hotel "Podravka" (Izložba poklonjenih radova za ratom postradale u Hrvatskoj)
Varaždin, Galerija Kovačić - Macolić (Izložba poklonjenih radova za Galeriju Stantić)
Karlovac, Zorin dom (Izložba za pomoć Karlovcu)
Beč, "Život s pogledom unaprijed" (Izložba u korist djece poginulih vojnika koprivničke općine i opremanje koprivničke bolnice)
1992. Koprivnica, Kavana "Zrinski" (Podravina Herceg Bosni - humanitarna izložba)
Koprivnica, Otvoreni atelje koprivničkih slikara
1993. Koprivnica, Galerija Koprivnica, Izložba iz fundusa
Opatija, Galerija hotela "Imperijal" (Pet koprivničkih autora)
1996. Zagreb, Dom hrvatskih likovnih umjetnika, 1. hrvatski trijenale crteža
Split, Pinakoteka "Gospo od zdravlja"; Biennale malog formata
1997. Split, Poglavarstvo grada splita, Muzejski prostor (FAH '97)
Zadar, Galerija umjetnina
Pula, Galerija Diana, Galerija Capitolium
Rijeka, Galerija "Kortil"
Koprivnica, Galerija Koprivnica
Kaposvár, Vaszary Keptár (Kaproncai Tárlat)
Kaposvár, Szin-Folt galeria, II. fašnički minijatur

Tabla 3.
Sunčаницa Tuk, devedesete

1. *Portret umjetnice u ateljeu (1992.) Foto Gordana Kovačić*
2. *Objekt (1990.) ulje i papir na drvu*
3. *Niz I-V: objekt, detalj (1990.) ulje i papir na drvu*
4. *Niz (1995.) ulje i špaga na kartonu*
5. *Bez naziva (1995.) tempera na kartonu*
6. *Postav izložbe Sunčаницe Tuk u Galeriji Koprivnica, 20. IX. - 1. XI. 1996. Foto: Marijan Jakupec*
7. *Bez naziva (1996.) tempera na natron papiru*
8. *Detalji rukopisa (I-IV) Sunčаницe Tuk 1996./97. tempera na natron papiru*

Križevci, Likovna galerija (Križevački likovni krug)

1999. Zagreb, Dom hrvatskih likovnih umjetnika, Kabinet grafike HAZU, 2. hrvatski trijenale crteža

2000. Veliki Grđevac, OŠ "Mate Lovrak", Lovrakovi dani kulture

Zagreb, Umjetnički paviljon, Kabinet grafike HAZU, 2. hrvatski trijenale grafike

2001. Koprivnica, Galerija Koprivnica, Akvizicije 1995. -2000.

KOLONIJE

1982. Koprivnica, Dječji dom

1984. Varaždin, Banjski dvori

1985. Nova Gradiška, Strmac '85.

1990. Karlovac, Dječji dom (ZILIK)

NAGRADE I PRIZNANJA

1985. Karlovac, IV. BAJ. Otkupna nagrada SZO Karlovac

1996. Zagreb, 1. hrvatski trijenale crteža, Nagrada Ministarstva kulture RH

GRAFIČKE MAPE

1999. Koprivnica / Zagreb, Galerija S / Atelier Brane Horvat, Grafičko - pjesnička mapa Sunčanica Tuk - Slavko Jendričko (serigrafije)

2000. Koprivnica, Bakliža - Baričević - Tuk (serigrafije)

Literatura (Izbor iz bibliografije 1971. - 2001.)

1. **FLUKSI, Josip.** Sunčanica Tuk - Grgić. Katalog izložbe. Muzej grada Koprivnice, 17. - 28. V. 1972.
2. **LALJAK, Stjepan.** Mladi hrvatski pjesnici '73, Zbornik poezije, 1973.
3. **J. R. (ROJČEVIĆ, Jovo).** Izložba Sunčanice Tuk - Grgić. Osvrt. Vjesnik, Zagreb, svibanj 1972.
4. **TUK, Sunčanica.** Kič. Predgovor kataloga izložbe. Galerija Koprivnica / Školski centar Koprivnica, 1977.
5. **ŠPOLJAR, Marijan.** Podravsko suvremeno slikarstvo (6 autora). Predgovor kataloga izložbe. Galerija umjetnosti Vinkovci, 4. IX. - 25. IX. 1980.
6. **ŠPOLJAR, Marijan.** Podravci '81. Predgovor kataloga skupne izložbe. Koprivnica prosinac 1981.
7. **ŠPOLJAR, Marijan.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Koprivnica, 1982.
8. **ŠPOLJAR, Marijan.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Gradski muzej Bjelovar, 22. IX. - 6. X. 1983.
9. **SAČIĆ, Darko.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Izložbeni salon Galerije slika Varaždin, 15. - 26. II. 1984.
10. **JELUŠIĆ, Božica.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Studio galerije "Karas", Zagreb, 27. IX. - 6. X. 1984.
11. **ŠIMAT BANOVIĆ, Ive.** Metamorfoza svjetlosti. Recenzija izložbe. Vjesnik, Zagreb, listopad 1984.
12. **ŠIMAT BANOVIĆ, Ive.** Strmac 85. Predgovor kataloga izložbe. Galerija Kordić, Nova Gradiška, 22. XI. - 6. XII. 1985.
13. **ŠPOLJAR, Marijan.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Zorin dom, Karlovac, 10. - 19. II. 1986.
14. **ŠPOLJAR, Marijan.** Ljeto 86: Balažin, Mucko, Molnar, Tuk. Predgovor kataloga izložbe. Galerija Koprivnica, Koprivnica, 15. - 25. VIII. 1986.
15. **ŠPOLJAR, Marijan.** U sklopu akcije "Ljeto 86". Najava izložbe. Glas Podravine, Koprivnica, kolovoz, 1986.
16. **MAROEVIĆ, Tonko.** Risano na vodi. Recenzija izložbe. 5. biennale akvarela Jugoslavije. Zagreb, Danas, 1. IX. 1987.
17. **MILOSAVLJEVIĆ, Rade.** Sunčanica Tuk. Leksikon Križevčana. Križevci, 1988.
18. **ŠIMAT BANOVIĆ, Ive.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Salon Galerije "Karas", Zagreb, 19. I. - 15. II. 1989. / Galerija Koprivnica, Koprivnica, 14. IV. - 30. IV. 1989.
19. **ŠPOLJAR, Marijan.** Emocionalna geometrija. Recenzija. Muzejski vjesnik br. 12., Koprivnica, ožujak 1989.
20. **TUK, Sunčanica.** Kako bi definirala svoj rad. Rukopis. Dio teksta korišten u razgovoru za Glas Podravine, Koprivnica, travanj / svibanj 1989.
21. **ŠKUNCA, Josip.** Prema geometrizmu. Recenzija izložbe. Vjesnik, Zagreb, 10. V. 1989.
22. **ŠPOLJAR, Marijan.** Pet minuta s povodom. Razgovor sa Sunčanicom Tuk povodom izložbe u Salonu galerije "Karas" i Galerije Koprivnica. Glas Podravine, Koprivnica, 12. V. 1989.
23. **DOJČINOVIĆ, Branka.** Zilikove galerije umjetnika. Recenzija izložbe. Karlovački tjednik, Karlovac, 25. I: 1990.
24. **ŠPOLJAR, Marijan.** Trag i znak. Predgovor kataloga izložbe osam autora. Galerija "Karas", Zagreb, 4. - 24. II. 1991.
25. **TUK, Sunčanica.** Duhovne okamine I. Polemički tekst. Supotpisnici Molnar, Bakliža, Mucko. Glas Podravine, Koprivnica, 27. III. 1992.
26. **ŽERO, Senka.** Sunčanica Tuk: "Crna boja je elegantna...". Glas Podravine, Koprivnica, 1. V. 1992.
27. **TUK, Sunčanica.** Duhovne okamine II. Polemički tekst. Glas Podravine, Koprivnica, 15. V. 1992.
28. **KOVAČIĆ, Gordana.** Pet koprivničkih slikara (Bakliža, Baričević, Mucko, Tuk, Vincek). Predgovor kataloga izložbe. Izložbeni prostor hotela "Imperijal", Opatija, ožujak 1993.
29. **ŠPOLJAR, Marijan.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Izložbeni salon Muzeja Međimurje, Čakovec, 21. IX. - 10. X. 1993.
30. **VUJOVIĆ, Olga.** Za vuglom provincija. Osvrt. Kontura br. 20., Zagreb, 1993.
31. **BEROŠ, Nada.** Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Galerija Galženica, Velika Gorica, 8. XI. - 2. XII. 1994.
32. **QUIEN, Gvido.** Sunčanica Tuk. Prikaz. Kontura br. 31. / 32., Zagreb, 1994.
33. **CVETKOVA, Elena.** Istraživanje slikarstva. Recenzija izložbe. Večernji list, Zagreb, 7. XII. 1994.
34. **PETERLIN, Ivan.** Analitičko slikarstvo. Recenzija izložbe. Glas Podravine, Koprivnica, 16. XII. 1994.

35. ŠPOLJAR, Marijan. Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Galerija proširenih medija, Zagreb, 6. - 30. VII. 1995.
36. ŠPOLJAR, Marijan. Dinamika likovnog života. Recenzija izložbe. Koprivničke novine, Koprivnica, rujan 1995.
37. PRELOG, Petar. Diktat intenzivnog promišljanja. Recenzija izložbe. Vijenac, Zagreb, 24. VIII. 1995.
38. ŠPOLJAR, Marijan. Tradicija i raznovrsnost likovnog života. Monografija "Koprivnica", Koprivnica, 1995.
39. QUIEN, Guido. Susreti. Matica Hrvatska, Split, 1995.
40. ŽUPAN, Ivica. Na dnu. Osvrt. Kontura br. 41./ 42., Zagreb, 1995.
41. Enciklopedija hrvatske umjetnosti, Leksikografski zavod "M. Krleža", Zagreb, 1996.
42. JALŠIĆ, Draženka. Sunčanica Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Galerija Koprivnica, Koprivnica 10. IX. - 1. XI. 1996.
43. VUJOVIĆ, Olga. Čipka i geometrija, Vjesnik, Zagreb, 1996.
44. QUIEN, Enes. 1. hrvatski trijenale crteža. Osvrt. Kontura br. 51., Zagreb, 1997.
45. VIDULIĆ, Sandi. Fešta vodenih boja. Osvrt. Kontura br. 52., Zagreb, 1997.
46. VALUŠEK, Berislav. Kozmogonijska "sječanja" Sunčanice Tuk. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Galerija Filodrammatica, Rijeka, 2. - 18. rujna 1997.
47. JALŠIĆ, Draženka. Primarni ritmovi duše. Predgovor kataloga samostalne izložbe. Galerija Filodrammatica, Rijeka, 2. - 18. rujna 1997.
48. STIPANOV, Nataša. Izlaže Sunčanica Tuk. Novi list, Rijeka, 2. XI. 1997.
49. JALŠIĆ, Draženka. Galerija Koprivnica - dvadeset godina. Predgovor kataloga. Koprivnica, 1997.
50. Najava izložbe u Galeriji gradskoj u Zagrebu, Novi list, Rijeka, 13. VI. 2000.
51. ŽUPAN, Ivica. Najava izložbe Sunčanice Tuk u Galeriji gradskoj (Zagreb), Slobodna Dalmacija, Split, 16. V. 2000.
52. Najava izložbe Sunčanice Tuk u Galeriji gradskoj (Zagreb), Večernji list, Zagreb, 13. VI. 2000.
53. I. M. Introvverzije Sunčanice Tuk, Novi list, Rijeka, 16. V. 2000.
54. ŽUPAN, Ivica. Predgovor kataloga Sunčanice Tuk, Galerija gradska, Zagreb, 16. V. - 17. VI. 2000.
55. ŽUPAN, Ivica. Kultivirana samoanaliza. INA glasnik, Zagreb, 23. V. 2000.
56. ŽUPAN, Ivica. Materija intime, Forum - Slobodna Dalmacija, 11. VII. 2000.
57. ŠPOLJAR, Marijan. Predgovor grafičko - pjesničke mape Sunčanica Tuk - Slavko Jendričko, Koprivnica, 2000.
58. JALŠIĆ ERNEČIĆ, Draženka. Akvizicije Galerije Koprivnica 1995. - 2000. Galerija Koprivnica, Koprivnica, 2001.
59. TUK, Sunčanica. Uspomene. Monografija "Raven i okolica", Raven, 2001. (rukopis)
60. DEČAK, Ivo. Raven i okolica. Monografija "Raven i okolica", Raven, 2001.

SUMMARY

Draženka Jalšić Ernečić

PAINTING OF SUNČANICA TUK 1971 - 2001

Sunčanica Tuk belongs to a generation of Koprivnica contemporary painting artists who began their artistic careers in the early '70ties. This thirty years of artistic expression (she graduated at the Academy of Visual Arts in Zagreb, in 1971, in Šime Perić's class) have been fulfilled with pedagogic work and artistic activity with an emphasized commitment to abstract expression and primary painting that examine new materials and stylistic features, alongside with minimal art and simplicity. This kind of painting is focused on a form in its most elementary appearance. Conceptual consideration of problems and variation of different possibilities within tightly imposed limits by the artists herself, is reduced to a system of signs and abstract calligraphy. Thereby, the stress is on philosophical examination and attentive listening to one's own rhythms (the rhythm of breathing and hear beat) and also on controlled automatism (gestures and hand strokes) where an inner urge of creation makes a foundation, running through all phases of this author's activity.

Sunčanica Tuk's earliest cycle was created in the seventies (1971 - 1972), with composition solved with extremely concise, often abstract or abstract-like elements which contain fragments of automatic writing and represent pioneering realizations of the kind of painting, conventionally called - elementary painting. In the late '80ties, a cycle symptomatically and wittily called "How to confuse Knifer?" was created (1989) and presented to the Zagreb audience in the "Karas" Gallery Salon, which defined her as an artist successfully balancing between two extremes: sense and sensibility. In the '90ties, she almost completely deserts colour, creates on the contrasts of white, black and grey, with only a few works of art occasionally retaining designated accents of a yellow, red or green. In the mid '90ties (1996) in the Koprivnica Gallery, a key exhibition was held, with about 30 works counterpointed with one another. The concept of space and its connection made equally worth facts for each exhibit at some point of time. By counterbalancing paintings of great dimensions, objects, sequences, water-colours, drawings and miniature sketches, an insight has been given into the artist's achievements which have rarely or almost never before been presented to the public.